

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2023.1.55>**Ю. С. Хрустальова**

аспірант

Запорізького національного університету

ЛІЦЕНЗУВАННЯ БАНКІВ ЯК АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА

Стаття присвячена дослідженню порядку ліцензування банків в Україні в контексті адміністративно-процедурного регулювання.

Визначено, що ліцензійні правовідносини є предметом наукових досліджень у різних галузях права, зокрема: адміністративного, цивільного та господарського, що дозволяє говорити про комплексний характер ліцензійних правовідносин та складний (різногалузевий) характер відповідних правових норм, але домінуючими є адміністративно-процедурні норми, що і дозволяє розглядати ліцензування як інститут адміністративного права.

Доведено, що ліцензування банків є функціональною, заявною, неюрисдикційною, дозвоільною, формальною адміністративною процедурою. Запропоновано виділяти у такій процедурі 3 етапи: 1) ініціювання процедури ліцензування заявником; 2) розгляд поданих документів та прийняття рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії; 3) оскарження рішення НБУ (факультативна стадія).

Запропоновано наступну авторську дефініцію: «Ліцензування банків – це нормативно закріплений порядок вирішення Національним банком України як суб'єктом публічного адміністрування індивідуальних адміністративних справ, пов'язаних із видачею та анулюванням банківських ліцензій, наглядом за дотриманням ліцензійних умов з метою захисту публічних і приватних інтересів».

Обґрунтована необхідність: 1) нормативно закріпити чіткі ліцензійні умови банківської діяльності в Україні, у зв'язку з чим доповнити Положення про ліцензування банків, затверджене Постановою Правління НБУ 22.12.2018 р. № 149, відповідними нормами; 2) Викласти ч. 1 ст. 79 Закону України «Про банки і банківську діяльність у такій редакції: «Особливості оскарження рішень (індивідуальних актів) Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, про відмову у видачі банківської ліцензії, відкликання у банку банківської ліцензії та ліквідацію банку встановлюються Кодексом адміністративного судочинства України».

Ключові слова: ліцензування, адміністративна процедура, банківська ліцензія, адміністративна справа, видача ліцензії, адміністративний акт, оскарження.

Євроінтеграційний вибір України, прийняття довгоочікуваного Закону України «Про адміністративну процедуру» [1] обумовлюють необхідність розробки спеціалізованого адміністративно-процедурного законодавства. Банківська сфера не є виключенням, оскільки від в'урегульованості відносин суб'єктів публічного адміністрування з кредитно-фінансовими установами залежить стабільність банківської системи України в цілому.

Ліцензування банків є, на наш погляд, «центральною» адміністративною процедурою у банківській сфері, оскільки саме з моменту видачі банківської ліцензії Національним банком України юридична особа набуває статусу банку і право на здійснення банківської діяльності [2, ч. 9 ст. 19] та ліквідується у разі відкли-

кання НБУ банківської ліцензії з власної ініціативи або за пропозицією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [2, п. 2 ч. 1 ст. 77]. Саме за допомогою такого інституту як відкликання ліцензії відбувається удосконалення банківської системи України в цілому, про що красномовно свідчать статистичні дані. Так, якщо у 2013 році в Україні працювали 175 банків, у 2016 -109, у 2019 – 77, то наразі у 2023 – 69 [3]. З початку 2023 року вже відкликано ліцензії та прийнято рішення про ліквідацію двох банків – АТ «АЙБОКС БАНК» (у зв'язку із систематичним вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом) [4] та АТ «БАНК ФОРВАРД» (у зв'язку з неприведенням своєї діяльності у відповідність до вимог законодав-

ства України після віднесення його до категорії проблемних) [5].

Розглядаючи адміністративно-процедурні засади ліцензування банків, передусім слід зазначити, що така процедура є різновидом дозвільної процедури, сутністю якої є законодавчо встановлений порядок дій, що здійснюються суб'єктом господарювання та дозвільними органами під час проведення погодження (розгляду), оформлення, надання висновків та отримання документу дозвільного характеру, без наявності якого приватна особа не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності. При цьому Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» чітко вказує, що ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності як банківська діяльність та діяльність з надання фінансових послуг [6, п. 1 ст. 7].

Наголосимо, що ліцензійні правовідносини є предметом наукових досліджень у різних галузях права, зокрема: адміністративного, цивільного та господарського, що дозволяє говорити про комплексний характер ліцензійних правовідносин та складний (різногалузевий) характер відповідних правових норм, але домінуючими є адміністративно-процедурні норми, що і дозволяє розглядати ліцензування як інститут адміністративного права. Аргументуємо свою позицію.

Етимологічно термін «ліцензія» походить від лат. «licentia» – «свобода робити що завгодно» [7, с. 364] та означає «право», «дозвіл» [8, с. 343]. У правовій доктрині термін «ліцензія» вживається в двох основних значеннях: як право на здійснення певного виду діяльності і як документ, що засвідчує наявність такого права. Перший підхід нормативно закріплено у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності»: «ліцензія - право суб'єкта господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню» [6, п. 5 ст. 1]. У свою чергу, під ліцензуванням розуміється засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища [6, п. 6 ст. 1].

У вітчизняній правовій доктрині під ліцензуванням розуміють: субінститут адміністратив-

ного права, що виступає одним із методів державного управління (В. Б. Авер'янов) [9, с. 129]; інститут адміністративного права, який являє собою систему адміністративно-правових норм, що регулюють відносини в галузі надання ліцензій, за допомогою яких здійснюється нагляд за дотриманням правил ліцензування певних видів діяльності відповідними суб'єктами, а також притягають до відповідальності порушників цих умов (А. В. Гуцин) [10, с. 25]; вид дозвільного провадження (О. В. Кузьменко) [11, с. 167]; вид державного контролю (С. С. Вітвицький, П. М. Чистяков, О. В. Царікова та ін.) [12; 13; 14]; засіб державного регулювання господарської діяльності (Т. О. Коломоєць, М. Ю. Вихляєв, І. В. Солошкіна та ін.) [15, с. 398; 16, с. 211; 17]; форму виконавчої діяльності, виражену в санкціонуванні, офіційному визнанні за визначеними суб'єктами прав на заняття окремими видами діяльності, коли потрібен високий професіоналізм і кваліфікація, а також здійснення контролю за фактично здійснюваними діями (Л. В. Шестак) [18, с. 7]; нормативно регламентовану, когерентну систему адміністративно-правових засобів, способів юридичного впливу (дозволів, заборон, зобов'язань), форм та процедур виникнення суб'єктивних прав та обов'язків, в процесі публічно-приватної взаємодії між суб'єктами ліцензійних правовідносин з приводу набуття, використання та припинення права займатися видами господарської діяльності, що обмежуються державою з метою захисту прав та законних інтересів людини та її громадян (М. В. Шапочкіна) [19, с. 30–31]; встановлений законодавством порядок діяльності уповноваженого на те органу, спрямованої на засвідчення права та можливості ведення певних видів господарської діяльності та з подальшим дотриманням встановлених ліцензійних умов щодо вказаної діяльності (І. А. Люк) [20, с. 122]; адміністративну процедуру як сукупність процедурних дій, встановлених державою, пов'язаних із видачею ліцензій, переоформленням та їх анулюванням, із наглядом органів, що видають ліцензії, за дотриманням відповідних ліцензійних умов, що застосовуються публічною адміністрацією для узгодження публічних і приватних інтересів (Н. В. Галиціна) [21, с. 256]. Отже, можна констатувати, що у правовій доктрині щодо ліцензування існує два основних наукових підходи. Певна частина науковців вважає ліцензування видом державно-правового регулювання різних форм господарювання та забезпечення життєво важливих інтересів

людини, держави і суспільства, а інша - видом державного контролю.

В. К. Шкарупюю і Л. В. Шестак свого часу було виділено особливості ліцензування, які є актуальними і сьогодні: 1) є системою державно-виконавчих відносин, змістом яких є організація діяльності громадян і юридичних осіб у тих сферах діяльності, де потрібне неухильне виконання параметрів і визначеної правової поведінки. Ліцензійна діяльність припустима лише при дотриманні визначених спеціальних обов'язків і заборон; 2) має свої принципи організації управлінського впливу; 3) виступає формою контролю за набуттям спеціального правового статусу, фактичним виконанням обов'язкових ліцензійних умов, припиненням діяльності як суб'єкта ліцензійних правовідносин, а також формою контролю за правомірністю використання обмежених ресурсів; 4) є особливим адміністративно-правовим режимом; 5) норми, що регулюють систему ліцензування, охоплюють однорідні, тісно пов'язані відносини в межах однієї галузі, тобто складають самостійний адміністративно-правовий інститут, та приймаються в публічних цілях; 6) за порушення ліцензійних умов ліцензіат несе особливу адміністративну відповідальність, аж до анулювання ліцензії [22].

Відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає такий вид господарської діяльності як банківська діяльність [6, п. 1 ч. 1 ст. 7]. Отже, у ліцензуванні банківської діяльності фактично зійшлися дві моделі, за якими традиційно надаються спеціальні дозволи на право здійснення певного виду господарської (підприємницької) діяльності - вид діяльності, який має істотне державне значення та найбільш рентабельний вид діяльності.

Закон України «Про банки і банківську діяльність» оперує такими поняттями як «видача банківської ліцензії» та «відкликання банківської ліцензії». При цьому під видачею банківської ліцензії розуміється внесення Національним банком України до Державного реєстру банків запису про право юридичної особи або філії іноземного банку на здійснення банківської діяльності [2, ст. 2].

Нормативно встановлено, що юридична особа, яка має намір здійснювати банківську діяльність, зобов'язана протягом року з дня державної реєстрації подати Національному банку України в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національ-

ного банку України, документи для отримання банківської ліцензії [2, ст. 19].

Спеціальним нормативним адміністративно-процедурним актом, що деталізує процедуру ліцензування банківської діяльності в контексті створення таких кредитно-фінансових установ, є Положення про ліцензування банків, затверджене Постановою Правління НБУ 22.12.2018 р. [23], аналіз якого дозволяє виділити наступні стадії такої адміністративної процедури: 1) ініціювання процедури ліцензування заявником; 2) розгляд поданих документів та прийняття рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії; 3) оскарження рішення НБУ (факультативна стадія).

Стадія 1. Ініціюючи ліцензійне провадження, заявник для отримання банківської ліцензії подає до НБУ таку інформацію та документи: 1) заяву про видачу новоствореному банку банківської ліцензії за встановленою НБУ формою; 2) засвідчені копії зареєстрованого Комісією з цінних паперів звіту про результати розміщення акцій та свідоцтва про реєстрацію випуску акцій новоствореного банку; 3) стратегію та бізнес-план новоствореного банку та витяг із рішення установчих зборів або єдиного засновника новоствореного банку про їх затвердження (складаються на 3 роки); 4) інформацію про наявні в новоствореному банку банківське обладнання, комп'ютерну техніку, програмне забезпечення та комунікаційні засоби, потрібні для надання банківських та інших фінансових послуг, захисту інформації/документів від підроблення, викривлення та знищення, ведення бухгалтерського обліку та складання щоденного балансу та статистичної звітності, проведення розрахунків і участі в системі електронних платежів Національного банку, що відповідають вимогам нормативно-правових актів Національного банку, а також нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів щодо порядку формування та ведення бази даних про вкладників - фізичних осіб і подання звітності; 5) інформацію про наявні в новоствореному банку приміщення, уключаючи касовий вузол, їх технічний стан і організацію охорони, які відповідають вимогам нормативно-правових актів НБУ; 6) організаційну структуру банку, а також витяг із рішення уповноваженого органу новоствореного банку про її затвердження; 7) засвідчені копії внутрішніх положень новоствореного банку з питань корпоративного управління та системи внутрішнього контролю, надання банківських та інших фінан-

сових послуг, політики управління активами та пасивами, кредитної, інвестиційної, облікової політики; 8) документи щодо обрання (призначення) керівників і керівника підрозділу внутрішнього аудиту, головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера та документи для їх погодження на посади; 9) інформацію про колективну придатність правління/ради банку за встановленою НБУ формою; 10) копію платіжного документа про внесення плати за видачу банківської ліцензії, розмір якої встановлюється НБУ [2, ст. 19; 23, п. 213].

При цьому документи, подаються до НБУ в один із таких способів: 1) на паперових носіях з одночасним поданням електронних копій цих документів без накладання КЕП; 2) у формі електронного документа, підписаного шляхом накладання КЕП, або електронної копії документа, засвідченої КЕП, - на офіційну електронну поштову скриньку Національного банку nbu@bank.gov.ua або іншими засобами електронного зв'язку, які використовуються НБУ для електронного документообігу [23, п. 21].

Стадія 2. Законодавчо встановлений строк розгляду поданих документів та прийняття рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії дорівнює трьом місяцям. При цьому розгляд поданих документів є багатоплановим та досить складним процесом та передбачає: ідентифікацію фізичних та юридичних осіб; оцінку їх ділової репутації та визнання її або бездоганною, або небездоганною; оцінку фінансового стану юридичних осіб і майнового стану фізичних осіб на підставі нормативно встановлених критеріїв; погодження фактично набутої або збільшеної істотної участі в банку та ін. [23].

В процесі розгляду поданої інформації та документів НБУ має право запитувати та отримувати від банку, його учасників, власників істотної участі в банку, осіб, які мають намір набути або збільшити істотну участь у банку, осіб, які входять до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників банку, а також інших осіб, діяльність яких оцінюється або перевіряється, додаткову інформацію, документи та пояснення, необхідні для повного та всебічного аналізу й прийняття ним мотивованого рішення [23, п. 34]; надати заявникові зауваження до поданого пакета документів, якщо документи не відповідають вимогам законодавства України [23, п. 35]; зупинити перебіг строку розгляду пакета документів у разі виявлення обставин, що можуть вплинути на прийняття Національним банком відповідного рішення, до

з'ясування таких обставин, але не більше ніж на 30 днів [23, п. 38]; продовжити строк розгляду пакета документів на підставі обґрунтованого клопотання заявника та встановити строк, на який продовжено строк розгляду [23, п. 39]; повернути поданий заявником пакет документів без прийняття рішення за цим пакетом у разі невідповідності поданих документів вимогам законодавства України [23, п. 40]. Такі рішення приймаються уповноваженою особою – членом Правління НБУ [23, п. 44].

У разі позитивного рішення Національний банк України протягом двох робочих днів з дня прийняття рішення вносить відповідний запис до Державного реєстру банків та надає банку витяг з цього реєстру про видачу банківської ліцензії, який підписується керівником із ліцензування [2, ч. 8 ст. 19], а також розміщує інформацію про видану банківську ліцензію на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України у визначеному порядку.

В той же час Положення про ліцензування банків, на відміну від Закону, встановлює інший термін щодо строків внесення запису до Державного реєстру банків – не два, а три робочих дня [23, п. 221]. Але в цьому ж Положенні встановлено, що «Національний банк письмово повідомляє банк про надання йому банківської ліцензії, включення відомостей про нього до Державного реєстру банків і надає витяг із Державного реєстру банків про надання банку права на здійснення банківської діяльності ... протягом двох робочих днів із дня прийняття рішення про видачу банківської ліцензії» [23, п. 223]. Такі розбіжності в межах одного нормативно-правового акту, безумовно, повинні бути усунені і закріплено саме встановлений Законом термін – 2 робочих дні.

Одночасно з або до прийняття рішення про надання банківської ліцензії НБУ розглядає питання та приймає рішення про погодження або відмову в погодженні на посади керівників, головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту новоствореного банку [23, п. 218]. Таке рішення, як і рішення про видачу банківської ліцензії, є адміністративними актами.

Документи залишаються без розгляду та повертаються заявникові, якщо: 1) НБУ прийняв рішення про відмову в погодженні на посаду хоча б одного з керівників новоствореного банку та/або його головного ризик-менеджера, та/або його головного комплаєнс-менеджера, та/або

керівника його підрозділу внутрішнього аудиту; 2) НБУ не прийняв рішення про погодження на посаду хоча б одного з керівників новоствореного банку та/або його головного ризик-менеджера, та/або його головного комплаєнс-менеджера, та/або керівника його підрозділу внутрішнього аудиту [23, п. 220]. Таке рішення, на відміну від рішення про повернення документів у разі їх невідповідності вимогам законодавства України, приймається Правлінням НБУ.

Чітко встановлені у законодавстві України і підстави для відмови у видачі банківської ліцензії. Таке рішення приймається у разі, якщо: 1) подано неповний пакет документів, необхідних для видачі банківської ліцензії; 2) документи, подані для видачі банківської ліцензії, містять недостовірну інформацію; 3) документи, не відповідають вимогам законів України та нормативно-правових актів НБУ; 4) юридична особа, яка має намір здійснювати банківську діяльність, звернулася із заявою про видачу банківської ліцензії після спливу річного терміну з дня її державної реєстрації; 5) хоча б один із керівників юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, та/або її головний ризик-менеджер, та/або її головний комплаєнс-менеджер, та/або керівник її підрозділу внутрішнього аудиту не відповідає кваліфікаційним вимогам; 6) організація корпоративного управління, системи внутрішнього контролю, у тому числі системи управління ризиками, юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, не відповідає обсягам та складності видів діяльності, які ця юридична особа має намір здійснювати як банк згідно зі стратегією та/або бізнес-планом; 7) не призначені як мінімум три члени правління, у тому числі голова правління; 8) відсутні банківське обладнання, комп'ютерна техніка, інформаційні системи та інші інформаційні ресурси, приміщення, що відповідають вимогам, установленим НБУ; 9) відсутня організаційна структура та/або спеціалісти, необхідні для забезпечення надання банківських та інших фінансових послуг, а також для забезпечення здійснення внутрішнього контролю, у тому числі управління ризиками, відповідно до вимог законодавства; 10) структура управління, у тому числі організаційна, та здійснення операційної діяльності юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, або банківської групи, до складу якої входить така юридична особа, може перешкоджати ефективному здійсненню нагляду Національним банком Укра-

їни; 11) стратегія банку, бізнес-план, фінансові показники, зокрема рівень достатності капіталу, не обґрунтовані та/або не реалістичні (зокрема, складені на підставі нереалістичних даних і включають припущення та можливі прогнози, які неможливо підтвердити розрахунками), та/або свідчать про те, що юридична особа, яка має намір здійснювати банківську діяльність, не зможе здійснювати таку діяльність відповідно до вимог законодавства України; 12) не отримано попередній висновок Антимонопольного комітету України стосовно концентрації та/або дозвіл на концентрацію у випадках, передбачених законодавством України [2, ст. 19-1].

Національний банк письмово повідомляє заявника про відмову в наданні банківської ліцензії новоствореному банку з обґрунтуванням підстав такої відмови [23, п. 224].

Стадія 3. Оскільки рішення про відмову у видачі банківської ліцензії є адміністративним актом, то його оскарження відбувається шляхом подання адміністративного позову, розгляд якого буде здійснюватися відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України [24]. На жаль, чинний Закон України «Про банки і банківську діяльність» не містить прямої вказівки щодо механізму оскарження такого адміністративного акту, але ст. 79 цього Закону передбачає, що «особливості оскарження рішень (індивідуальних актів) Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, про відкликання у банку банківської ліцензії та ліквідацію банку встановлюються Кодексом адміністративного судочинства України» [2, ч. 1]. Вважаємо, що частина 1 статті 79 повинна бути доповнена і викладена у такій редакції: «Особливості оскарження рішень (індивідуальних актів) Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, про відмову у видачі банківської ліцензії, відкликання у банку банківської ліцензії та ліквідацію банку встановлюються Кодексом адміністративного судочинства України».

Підсумовуючи вищевикладене, вбачається доцільним:

1. Вважати ліцензування банків функціональною, заявною, неюрисдикційною, дозвольною, формальною адміністративною процедурою.

2. Запропонувати наступну дефініцію: «Ліцензування банків – це нормативно закріплений порядок вирішення Національним банком України як суб'єктом публічного адміністру-

вання індивідуальних адміністративних справ, пов'язаних із видачею та анулюванням банківських ліцензій, наглядом за дотриманням ліцензійних умов з метою захисту публічних і приватних інтересів».

3. Нормативно закріпити чіткі ліцензійні умови банківської діяльності в Україні, у зв'язку з чим доповнити Положення про ліцензування банків, затверджене Постановою Правління НБУ 22.12.2018 р. № 149, відповідними нормами.

4. Нормативно закріпити, що особливості оскарження рішення про відмову у видачі ліцензії встановлюються Кодексом адміністративного судочинства України.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 р. № 2073-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
3. Банківські ліцензії : офіційний сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/lic-bank>.
4. Національний банк ухвалив рішення відкликати банківську ліцензію та ліквідувати АТ «АЙБОКС БАНК». URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-uhvaliv-rishennya-vidklikati-bankivsku-litsenziyu-ta-likviduvati-at-ayboks-bank/>
5. Національний банк ухвалив рішення відкликати банківську ліцензію та ліквідувати АТ «БАНК ФОРВАРД». URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-uhvaliv-rishennya-vidklikati-bankivsku-litsenziyu-ta-likviduvati-at-bank-forvard>.
6. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.
7. Петрученко О. Латинско-русский словарь : Репринт IX-го издания 1914 г. СПб. : «Греко-латинский кабинет» Ю. А. Шичалина, 1994. 810 с.
8. Бирик С. П., Сютя Г. М. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / За ред. С. Я. Єрмоленко. Харків : Фоліо, 2006. 623 с.
9. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / редкол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. К.: Юридична думка, 2004. Т 1: Загальна частина. 584 с.
10. Гуцин А. В. Лицензирование в Российской Федерации: правовые и организационные основы. Москва: Дашков и Ко, 2004. 166 с.
11. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій ; за ред. О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2006. – 384 с.
12. Вітвіцький С. С. Державний контроль у сфері ліцензійної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 . Х., 2004. 18 с.
13. Чистяков П. М. Контроль органів державної податкової служби України за підприємницькою діяльністю, яка підлягає ліцензуванню: теорія та практика реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2004. 26 с.
14. Царікова О. В. Адміністративно-правові засади державного контролю за діяльністю банків в Україні : дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2018. 233 с.
15. Коломоець Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
16. Адміністративне право України : словник термінів / за заг. ред. Т.О. Коломоець, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2014. 520 с.
17. Солошкіна І. В. Ліцензування діяльності фінансових установ. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: "ПРАВО"*. 2016. Вип. 21. С. 66–69.
18. Шестак Л. В. Ліцензування як адміністративно-правовий інститут : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2005. 18 с.
19. Шапочкіна М. В. Санкції у структурі адміністративно-правового режиму ліцензування: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2017. 215 с.
20. Лоук І. А. Адміністративно-процедурні засади створення банків в Україні : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. К., 2019, 216 с.
21. Галіцина Н. В. Ліцензування господарської діяльності як адміністративна процедура. *Право і безпека*. 2010. № 5 (37). С. 255–259.
22. Шестак Л., Шкарупа В. Поняття та юридичний зміст ліцензування. *Науковий вісник Національного університету Державної податкової служби України*. 2004. № 2. URL : [http://www.asta.edu.ua/vidan/nau_visn/2\(24\)/Pravo/shest_shkar.php](http://www.asta.edu.ua/vidan/nau_visn/2(24)/Pravo/shest_shkar.php).
23. Положення про ліцензування банків : затверджено Постановою Правління НБУ 22.12.2018 р. № 149. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18#Text>.
24. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Khrustalova Yu. S. Bank licensing as an administrative procedure

The article studies the procedure for licensing banks in Ukraine in the context of administrative procedural regulation.

It was determined that licensing legal relations are the subject of scientific research in various law branches, involving administrative, civil, and economic, which allows discussing the complex nature of licensing legal relations and the complex (multidisciplinary) nature of the relevant legal norms, but the dominant ones are administrative and procedural norms that allows considering licensing as an institution of administrative law.

It was proved that bank licensing is a functional, declarative, non-jurisdictional, permissive, and formal administrative procedure. It is proposed to distinguish 3 stages of such a procedure: 1) initiation of the licensing procedure by the applicant; 2) consideration of submitted documents and deciding on issuing or refusing to issue a license; 3) appeal of the NBU's decision (an optional stage).

The author puts forward an original definition: "Licensing of banks is a statutorily established procedure for settling by the National Bank of Ukraine, as a subject of public administration, of individual administrative cases related to the issuance and cancellation of banking licenses, supervision of compliance with license conditions for protecting public and private interests".

It was substantiated the need: 1) normatively enshrine well-formulated licensing conditions for banking activity in Ukraine and hence, the Regulation on bank licensing approved by Resolution of the NBU Board as of December 22, 2018, No. 149 should be supplemented with relevant norms; 2) Set out part 1 of Art. 79 of the Law of Ukraine "On Banks and Banking Activities" in the following wording: "Peculiarities of appealing decisions (individual acts) of the National Bank of Ukraine on classification of a bank as insolvent, refusal to issue a banking license, revocation of a bank's banking license and liquidation of a bank are established by the Code of Administrative Procedure of Ukraine".

Key words: *licensing, administrative procedure, bank license, administrative case, issuance of license, administrative act, appeal.*